PŘÍBĚH MRTVÉHO MOŘE

Představte si

Před milióny let se zde vytvořila prasklina v zemské kůře - příkopová propadlina, která se v nejhlubším místě naplnila vodou. Tak vzniklo jezero, které měří 79 km na délku a 5 – 17 km na šířku. Jeho hladina leží až 400 m pod úrovní světového oceánu. Hloubka jezera je 380 m.

Voda v jezeře je velmi slaná (až 30 %), proto zde není téměř žádný život. Vyskytují se zde pouze některé bakterie a mikrobi. Téměř zde neprší. Teplota dosahuje až 46 °C, jezero napájí jedna řeka, ale nic z něj neodtéká.

Příběh od Mrtvého moře

Nyní budeme číst skutečný příběh. Po každé jeho části následují otázky. Pokuste se odhadnout odpovědi. Vytvářejte vlastní hypotézy, jak se bude příběh dále vyvíjet. V následujícím úryvku se dozvíte řešení.

Paní Elena se vydala v podvečer koupat, přestože ji od toho ostatní odrazovali. Do vody by se nemělo chodit po 17. hodině. Prý by se člověk mohl i utopit! Co je to za nesmysl? Vždyť takto slaná voda krásně nadnáší tělo! Člověk nemusí vůbec plavat!

Elena odešla z kibucu En Gedi k jezeru. A dlouho se nevracela. Když si toho ostatní všimli, vydali se ji hledat…

Proč se nesmí do vody po 17. hodině?

Co se stalo Eleně?

الدستور
دليل
تحذيرات فلسطينية من انهيار التهدئة
أزمة سياسية مفتوحة في لبنان
المعارضة تهدد بالعودة إلى الشوارع
٢٠٠٠ قتيلا في هجمات ضد الشرطة العراقية
جريدة الدستور الأردنية في
جمهورية مصر العربية

Problém je v tom, že v podvečer začne vát vítr, který odnáší od břehu. Lidé propadnou panice a snaží se plavat zpět. Jenže v tak slané vodě to nejde. Člověk se snadno naloká vody. Když ji vdechne, silně slaná voda začne odvádět z těla tekutiny přes plicní sklípky, krev se zahustí a v plicích vznikne otok. Netrvá dlouho a člověk se udusí. Elena takto utonula.

Co by se dalo udělat, aby člověk v takové situaci přežil?

Manuel Barak, opálený policista, radí.
Pokud se dostanete do takové situace, hrajte si na „mrtvého muže“. Nechte se prostě nést, hlavně se nesnažte plavat. Ono vás to sice odnese, ale dříve nebo později narazíte opět na břeh. Nebo vás někdo zachrání. Nedávno jsem takto zachránil patnáctiletého chlapce. Po pěti hodinách!, vysvětluje.

Eli Raz miluje toto jezero. Snaží se ho zachránit a zasvětil tomuto boji celý život. Přesto musí přihlížet tomu, jak jezero rok za rokem umírá. Tento vystudovaný geolog a pozdější farmář je jedním z největších znalců jezera. Však mu taky každou chvilku zvoní telefon. Volají novináři, politici i ochranáři. Už 20 let se věnuje výzkumu kráterů, kterými je posetý břeh jezera. Dnes je jich přes 2500. Jsou to díry až 40 metrů široké a až 25 metrů hluboké. Břeh se prostě propadá.

Proč jezero umírá?
Jak vznikly prapodivé krátery na břehu jezera?

Jezero vysychá. Jeho jediným přítokem je řeka Jordán. Vodu z ní čerpou města i zemědělství podél jejího toku. Do jezera toho mnoho nedoteče. Voda v jezeře tak už klesla už asi o 20 metrů a klesá dále rychlostí asi jednoho metru ročně. Díky klesání hladiny vody Mrtvého moře, klesá v jeho obnažených březích spodní voda a vymývá pod břehem jezera vrstvy soli. Tím vznikají podzemní jeskyně, nad nimiž se jednoho dne zřítí strop a vytvoří se na břehu kráter.

Může být průzkum těchto kráterů v něčem nebezpečný?

Jejich výzkum je krajně nebezpečný. V roce 2003 se Eli málem stal jejich první obětí. Zrovna zkoumal prasklinu, když se země propadla. Když se probral z bezvědomí, byl o devět metrů níže. Vylézt nešlo. Měl s sebou roli toaletního papíru, na který začal ze zoufalství psát závěť i dopisy nejbližším…

Jak to s Elim dopadne?

Dlouhé hodiny se nutil věřit v záchranu. Po čtrnácti hodinách ho z jeho hrobu zachránili přátelé, kteří si všimli, že v kibucu chybí.

Co je to kibuc?

Kibuc je soběstačná osada v Izraeli, kde lidé žili pospolitě, majetek byl společný. Dnes slouží řada kibuců turistům.

Jezero je rozdělené přírodně. V jeho jižní části se těží sůl na výrobu hnojiv. Jezero je však rozdělené i politicky. Východní břeh patří Jordánsku, část západního Izraeli. Oba státy jsou znepřátelené. Nikde na světě není taková obava o vodu jako na Blízkém východě. Ještě před sto lety žilo v této oblasti asi milión lidí, dnes asi 20 milionů. Izrael, nejsilnější hráč, spotřebovává velké množství vody. Na Mrtvé moře toho moc nezbývá.

Jak by se dalo jezero zachránit?

Tak vznikl nápad, vykopat kanál až do Rudého moře a chybějící vodu prostě dopouštět…Geolog EliRatz je hlasitý odpůrce tohoto projektu. Podle jeho názoru by se jednalo o ekologickou katastrofu. Navrhuje, aby Izrael čerpal pro své potřeby vodu ze Středozemního moře, kterou by odsoloval a řeku Jordán by ponechal Jordáncům, Palestincům a Mrtvému moři…

Proč by mohlo být vykopání kanálu ekologickou katastrofou?

Voda v Rudém moři má jiné chemické složení než v Mrtvém moři.V Mrtvém moři by došlo k tvorbě mořských řas. Netěsnými místy ve vedení by mohla unikat slaná voda, která by zvýšila obsah soli ve spodních vodách. Ohroženy by mohli být i koráli v Rudém moři.

Zastánci projektu v něm však však vidí jedinou šanci na záchranu jezera. Tak uvidíme...

Zdroje:

Toulky přírodou, pozoruhodná místa pěti kontinentů, Rebo reproductions, 2008
Časopis GEO 2/2009 Das Tote Meer
Volné dílo, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1087077
Autor: Myself – Fotografie je vlastním dílem, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=6214231
Autor: Pete – Own work by the original uploader (Původní text: „Uploaded to en: by Pete, on 14 May 2005“), CC BY-SA 3.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=192989
https://www.mundo.cz/izrael/mrtve-more